Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 2 maja 1935 r.- 1276.-

T r e ś ć n u m e r u:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚC I NARODOWYCH.

K r o n i k a.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

Dyskusja w angielskiej Izbie Gmin na temat noty sygnatarjuszy konwencji kłajpedzkiej do Litwy. "Liet.Žinios"Nr.98 /V.1935/:Elta donosi, że - według informacyj niemieckiej agencji telegraficznej z Londynu - minister Simon w dn.29 kwietnia zakomunikował w angielskiej Izbie Gmin o nowej nocie Anglji, Francji i Włoch do rzadu litewskiego w sprawie Kłajpedy. W trakcie dyskusji min.Simon wyjaśnił, iż Dyrektorjat kłajpedzki nie posiada charakteru ciała międzynarodowego oraz zaznaczył, iż poruszona przez płk. Moore'a koncepcja wydelegowania wysokiego komisarza do Kłajpedy, któryby reprezentował państwa sygnatarjusze, należy do kompetencji Ligi Narodów. Ponadto min.Simon oświadczył, iż lepiej w tej sprawie zaczekać na odpowiedź rządu litewskiego.

Elta nie posiada narazie bezpośredniego potwierdzenia tej wiadomości z Londynu, wobec czego wiadomość niem.agencji telegraficznej przyjąć należy z pewną ostrożnością, zwłaszcza w odniesieniu do kwestji mianowania międzynarodowego komisarza, gdyż posunięcie to byłoby przeciwne konwencji kłajpedzkiej i wobec tego nie może być dla sygnatarjuszy konwencji kłajpedzkiej przedmiotem dyskusyj.

Dokoła konferencji SELL-u w Kownie. "Liet.Žinios" Nr.98 /V.1935/ zamieszczają obszerną wzmiankę podpisaną przez komisję organizacyjną konferencji SELL-u, w której wskazuje się na doniosłe znaczenie zbliżenia trzech państw bałtyckich, które doprowadziło do dalekoidącego zacieśnienia stosunków Litwy, Łotwy i Estonji. Aby stosunki te pogłębić praca zbliżeniowa winna być prowadzona również na terenie młodzieżowym. W dniu 18-21 maja 1935 r.w Kownie odbędzie się kolejna konferencja organizacyj akademickich Litwy, Łotwy, Estonji i Finlandji -SELL-u.-

Bałtycka konferencja celna w Tallinie. "Liet.Žinios" Nr.98 /V.1935/:W dn.25 maja odbędzie się w Tallinie konferencja celna przedstawicieli Litwy, Łotwy i Estonji. Omawiana będzie kwestja unifikacji ceł.-

Wizyta posła lit. w Paryżu Klimasa u p. ministra Becka. "L.Aidas" Nr.98 /V.1935/oraz cała prasa litewska zamieszcza komunikat Elty, który donosi, iż poseł Litwy w Paryżu p.Klimas w dn.18 kwietnia r.b. w czasie pobytu w Genewie odwiedził ministra Spraw Zagr. Polski Becka.-

Wyjazd posła estońskiego w Litwie. Prasa kowieńska z 30 kwietnia /V.1935/:W dn.28 kwietnia w zwiazku ze śmiercią swej matki udał się do Tallina poseł estoński w Litwie p.Leppik.-

Z poselstwa belgijskiego w Litwie. Prasa kowieńska z 29 kwietnia /V.1935/donosi, iż pierwszym sekretarzem poselstwa belgijskiego w Litwie został mianowany p.Maurice Mineur, który w dn.23 kwietnia przystąpił w Rydze do pełnienia swych obowiazków.-

Ilość Litwinów w Estonji. "L.Žinios" Nr.98 /V.1935/:W chwili obecnej na terenie Estonji zamieszkuje 253 Litwinów, w czem 119 obywateli Litwy.-

Odczyt o Litwie w Finlandji. "L.Aidas" Nr.98 /V.1935/:Naczelny redaktor wydawanego w Helsingforsie pisma "Vaasa", przyjaciel Litwy p.Heikki Hyppönen wygłosił interesujący odczyt o Litwie, w którym omówił również litewską politykę zagraniczną.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Projekt nowej ustawy prasowej. Prasa kowieńska z 30 kwietnia /V.1935/:W dn.29 kwietnia litewski minister Sprawiedliwości p.St.Szylingas na zebraniu dziennikarzy narodowców poinformował o projekcie nowej ustawy prasowej, opracowanej przez Radę Stanu. Ustawa ma być wprowadzona w życie za 2 - 3 miesiące.

Ustawa dotyczy porządku zakładania drukarni, wydawania wydawnictw perjodycznych, importu prasy zagranicznej i t.d.

Według nowej ustawy, drukarnie można zakładać jedynie za zezwoleniem ministra Spraw Wewnętrznych. Właścicielem drukarni może być jedynie obywatel litewski. Kierownik jej powinien posiadać w słowie i piśmie język litewski.

Wszystkie druki, wychodzące z drukarni należy regestrować. Ustawa przewiduje ścisłą kontrolę nad dziennikami, czasopismami i innemi wydawnictwami ze stanowiska obyczajności i interesów państwowych. Wydawcami i redaktorami pism litewskich mogą być jedynie Litwini, żydowskich - Żydzi, polskich - Polacy i t.d. Odpowiedzialność za treść wobec władz i sądu ponosi nie redaktor odpowiedzialny, jak obecnie, lecz redaktor faktyczny. Redaktor faktyczny powinien również podpisywać pismo. O ile w piśmie są różne działy, jak kronika, dział ekonomiczny i t.p., należy wskazywać, kto dział ten prowadzi.

Redaktorem dziennika może być jedynie osoba posiadająca wyższe wykształcenie.

Kwestję uprawnień dziennikarzy ureguluje specjalna ustawa. Ustawa prasowa przewiduje również kary za jej wykroczenie.-

Z j a z d n a r o d o w c ó w w S z a w l a c h .Prasa kowieńska z 30 kwietnia /V.1935/:W dniu 27 kwietnia odbył się w Szawlach doroczny zjazd rejonowy Związku Narodowców. Na zjazd przybyli premjer Tubelis oraz generalny sekretarz Zw.Narodowców W.Rastenis. W skład nowego zarządu szawelskiego komitetu rejonowego Zw.Narodowców obrani zostali: naczelnik powiatu K.Kalendra, prokurator G.Nutautas i sędzia Sądu Okręgowego w Szwalach Piliponis.-

S t r a j k 800-s e t r o b o t n i k ó w m i e j s k i c h . Prasa kowieńska z 30 kwietnia /V.1935/: W dniu 29 kwietnia robotnicy miejscy zatrudnieni przy budowie szosy Kowno-Bobty w liczbie 120 ogłosili strajk. Przed kilku dniami zawiesili pracę robotnicy pracujacy przy budowie drogi Kowno-Marwianka oraz robotnicy pracujący przy budowie ul.Janowskiej. Ogółem strajkuje ok.800-set robotników, którzy wysunęli konkretne żądania.-

D o k o ł a ś w i ę t a z b l i ż e n i a w o j s k a i l u d n o ś c i c y w i l n e j ."Rytas" Nr.97 /V.1935/:Z inicjatywy korporacji akademickiej "Ramove" w dn.29 kwietnia w kasynie oficerskiem w Kownie zwołana została konferencja w sprawie zorganizowania w dn.26 maja w Kownie /lub na terenie całej Litwy/ święta zbliżenia pomiędzy ludnością cywilną a wojskiem.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

I V-t a p o l s k a k o n f e r e n c j a p e d a g o g i c z n a w K o w n i e ."Dzień Polski" Nr.50 /V.1935/:W dniu 26-27 kwietnia 1935 r. w Kownie odbyła się czwarta skolei konferencja pedagogiczna. W Konferencji udział wzięło 44-ch członków Polskiego Związku Nauczycielskiego oraz 22 gości. Konferencję otworzyła prezesa Związku p.Zofja Surwiłłowa. W skład prezydjum konferencji weszli: przedstawiciel kowieńskiego ogniwa Związku p.Władysław Stomma, Amelja Stretowiczowa /przedstawicielka ogniwa poniewieskiego/ i Jadwiga Mackiewiczówna/przedstawicielka ogniwa wiłkomierskiego/.Funkcje sekretarza pełnił p.Wincenty Lipniewicz /kierownik szkoły powszechnej w Bieniunach/. Następnie dyrektor gimnazjum polskiego w Kownie p.L.Abramowicz wygłosił referat na temat korelacji poszczególnych przedmiotów wykładanych w Kownie oraz tenże p.Abramowicz odczytał referat p.Michaliny Zygmundowej p.t."Związki pomiędzy poszczególnemi działami nauki w nowych programach".

Autor sprawozdania z konferencji "Z.Tgz" podkreśla, iż konferencja ta posiada duże znaczenie, gdyż społeczeństwo polskie w Litwie przeżywa obecnie w Litwie okres przełomowy.

"Stajemy dziś - pisze "Dz.Polski" - wobec całego szeregu trudnych i skomplikowanych zagadnień, które wymagają zbiorowego wysiłku i wytężonej pracy najlepszych naszych sił".-

E k s c e s y a n t y p o l s k i e w k o ś c i e l e w P i w o s z u n a c h ."Dzień Polski" Nr.48 /V.1935/:Kościół parafjalny w Piwoszunach pow.olickiego był ostatnio kilkakrotnie widownią zrywania przez zorganizowaną grupę awanturników nabożeństw polskich, które - zgodnie z ustalonym przez biskupa koszedarskiego porządkiem - odbywają się tam co czwartą niedzielę oraz w drugie dnie świąt Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy i Zielonych Świątek. Po awanturze w Niedzielę Palmową 14 kwietnia, kiedy to uniemożliwiono śpiewy polskie i wygłoszenie kazania w języku polskim, zajścia powtórzyły się drugiego dnia świąt Wielkiej Nocy 22 kwietnia. Skutkiem napadnięcia chóru polskiego nabożeństwo nie doszło do skutku.-

Z e b r a n i e "P o c h o d n i" w O l i c i e ."Dz.Polski" 50 /V.1935/:Dn. 5 maja r.b.w Olicie odbędzie się walne zgromadzenie olickiego oddziału T-wa "Pochodnia". -